

Svetski dan prevencije suicida

10. septembar 2018.

Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

10. septembar 2018.

International
Association
for
Suicide
Prevention

više od **800.000** ljudi godišnje umre zbog suicida,
što predstavlja 1 osobu svakih 40 sekundi

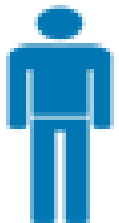

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

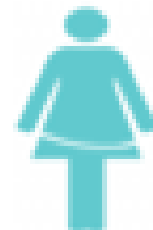

International
Association
for
Suicide
Prevention

- suicid je **15-ti vodeći uzrok smrti** u svetu, što predstavlja 1.4% svih smrtnih slučajeva
- stopa suicida u svetu iznosi **11.4** na 100 000 stanovnika

15.0/100 000 za muškarce

8.0/100 000 za žene

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

- suicid je vodeći uzrok smrti kod **mladih uzrasta 15-24 godine** u mnogim Evropskim državama
- stope suicida u svetu su među ovim uzrasnim grupama **više kod muškaraca** nego kod žena
- samopovređivanje se uglavnom dešava među starijim adolescentima, i u svetu je to **2-gi vodeći uzrok smrti starijih adolescentkinja**

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

- u 2012. godini **76%** svih suicida u svetu se dogodilo u zemljama sa niskim i srednjim prihodima, a 39% se dogodilo u Jugo-istočnom Azijskom regionu

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

- u **25 država** (koje su članice SZO) na suicid se i dalje gleda kao „kriminalan čin“
- u još dodatnih **20 država** pokušaj suicida može biti kažnjen sa kaznom zatvora, u skladu sa islamskim zakonom

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

International
Association
for
Suicide
Prevention

- suicid je rezultat **složenog delovanja faktora** uključujući, ali ne ograničavajući se na genetske, psihološke, socijalne i kulturne faktore rizika, ponekad kombinovane sa iskustvima traume i gubitka

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

- **depresija** je najčešći psihijatrijski poremećaj kod ljudi koji umiru zbog suicida
- **50%** osoba u državama sa visokim dohotkom, koji umru zbog suicida, su imali veliki depresivni poremećaj u vreme smrti

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

- na svako samoubistvo dolazi **25** pokušaja samoubistva

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

10. septembar 2018.

I A
S P

International
Association
for
Suicide
Prevention

- **135 ljudi** je pogođeno svakom od suicidalnih smrti
- ovo je jednako broju od **108 miliona** ožalošćenih ljudi u svetu svake godine zbog izvršenih suicida

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

Srodnici i bliski prijatelji ljudi koji su umrli zbog suicida su u **visoko-rizičnoj grupi** za suicid, zbog:

- psihološke traume gubitka izazvane suicidom,
- potencijalno zajedničkog rizika za porodicu i okruženje,
- prouzrokovanja suicida kroz proces socijalnog modeliranja, i
- bremena stigme povezane sa ovim gubitkom

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

10. septembar 2018.

International
Association
for
Suicide
Prevention

Strategije za prevenciju suicida imaju za cilj da spreče suicid među ciljanim visoko-rizičnim grupama, ali i na univerzalnom nivou.

Efektivne strategije za prevenciju suicida moraju da uključe strategije javnog zdravlja i zdravstvene zaštite, uključujući mere sa **najsnažnijim dokazima o efikasnosti** kao što su:

- ograničenje pristupa smrtonosnim sredstvima,
- lečenje depresije,
- obezbeđenje mreže/lanca za podršku i negu,
- univerzalna prevencija u školama

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

Programi za prevenciju suicida suočavaju se sa izazovima koji uključuju:

- nedovoljni resursi
- neefikasna koordinacija
- ograničen pristup podacima o samopovređivanju i suicidu
- nedostatak primenjenih smernica/vodiča
- nedostatak nezavisne i sistematske evaluacije

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

10. septembar 2018.

I A
S P

International
Association
for
Suicide
Prevention

- Od Globalnog izveštaja SZO o sprečavanju suicida u 2014. godini, **napredak u prevenciji suicida je u toku**, posebno u državama u kojima nisu bile aktivne ove inicijative, kao što su Gvajana, Surinam i Butan.
- Mnoge države su započele svoj drugi nacionalni program za prevenciju suicida, uključujući: Škotsku, Englesku, Irsku i SAD.

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

10. septembar 2018.

I A
S P

International
Association
for
Suicide
Prevention

- Ovog Svetskog dana prevencije suicida i svakog dana **odvojite minut** da biste doprli do nekoga - potpuni stranac, član porodice ili prijatelj - to može **promeniti život.**

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

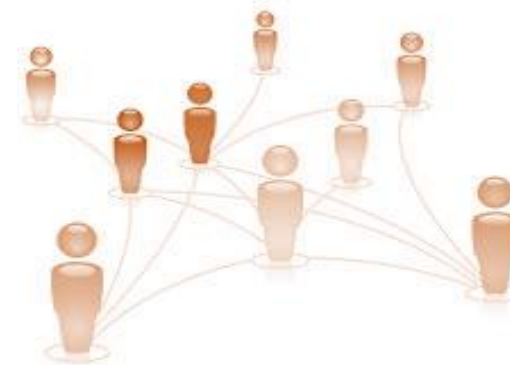
10. septembar 2018.

I A
S P

International
Association
for
Suicide
Prevention

Značaj zajednice

- Svi smo mi deo zajednice koja je vezana za porodicu, prijatelje, kolege na poslu, komšije ili timove.
- Ponekad smo izolovani i isključeni iz naših zajednica.
- Mi imamo odgovornost da podržimo i osnažimo one koji su postali ranjivi u našim zajednicama.

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

International
Association
for
Suicide
Prevention

Dosegnuti do ranjivih u zajednici

- Ako ste zabrinuti za nekog u vašoj zajednici obratite se toj osobi i pitajte **“da li ste dobro?”**
- Kroz jednostavnu proveru stanja sa osobom i ponudivši joj podršku bez osuđivanja vi možete napraviti razliku.

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo

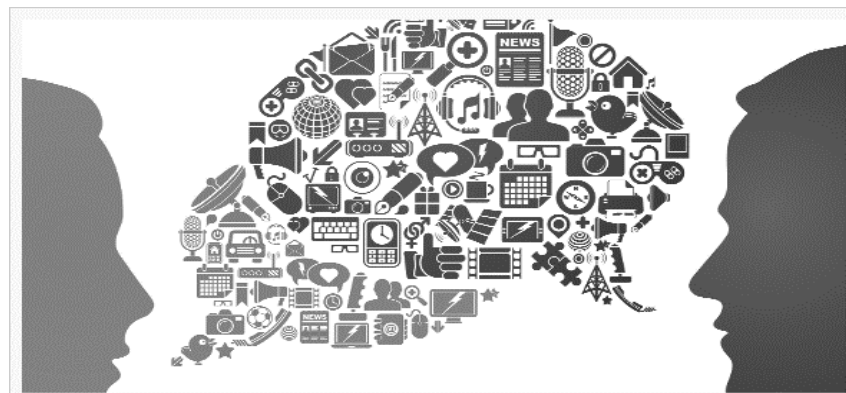
10. septembar 2018.

I A
S P

International
Association
for
Suicide
Prevention

Oснаživanje naše zajednice

- Podstaknite one koji su u nevolji da ispričaju svoju priču na svoj način i svojim tempom.
- Angažovanjem i aktivnim slušanjem, te pružanjem podrške onima koji su u zajednici ranjivi zajedno možemo izgraditi otporne i jake zajednice.

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

Niko nema sve odgovore

- Ljudi često nerado interвениšu kada su zabrinuti za druge.
- Oni možda osećaju da nemaju dovoljno znanja ili se možda ne osećaju kao prava osoba.
- Važno je znati da osobe u nevolji često ne traže posebne savete, već samo da ih neko sasluša sa saosećanjem i empatijom.

Svetski dan prevencije samoubistva
Radimo zajedno kako bi se predupredilo samoubistvo
10. septembar 2018.

I A
S P
International
Association
for
Suicide
Prevention

Učimo od ljudi sa ličnim iskustvom

- Osobe sa ličnim iskustvom u suicidalnom ponašanju ili ožalošćeni zbog suicida mogu mnogo čemu da nas nauče.
- Slušajući ove, često inspirativne pojedince mi učimo, a i oni mogu postati osnaženi da zatraže pomoć.

Za više informacija posetite sajt WSPD:
<https://iasp.info/wspd2018/>

*Radimo zajedno kako bi se predupredilo
samoubistvo*

References:

WHO, 2014; Mishara & Weisstub 2016; Arsenault-Lapierre *et al.*, 2004;
Cavanagh *et al.*, 2003; Pitman *et al.*, 2016; Zalsman *et al.*, 2017